

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου ΓΕΛ
Ενότητα: «Τα φύλα στη Λογοτεχνία»

ΑΘΗΝΑ ΚΑΚΟΥΡΗ (γεν. 1928)

Πριμαρόλια (απόσπασμα)

“Όλη αυτή η περιπέτεια της υγείας σου λήγει αισίως, Μέλπω μου. Με τη βοήθεια του Θεού είσαι πλέον καλά, και σε δυο, το πολύ τρεις βδομάδες, θα γυρίσεις σπίτι σου. Θα ξαναρχίσεις τα τσάγια σου, τις επισκέψεις σου, θα έχω κι εγώ μια συντροφιά. Δεν ξέρεις πόσο κρύο και ξένο μού φαίνεται το σπίτι όλον αυτόν τον καιρό που λείπεις. Ξαναμείναμε οι δυο μας, Μέλπω μου, όπως τον καιρό που ήμαστε παιδιά. Εσύ κι εγώ, πάλι. Θα το πιστέψεις; Στην ηλικία μου κάνω διαρκώς σχέδια για τη μελλοντική ζωή μας. Ούτε ντεμουαζέλες¹ να ήμαστε! Άθελά μου καταστρώνω προγράμματα...”

Η Μέλπω κούνησε ζωηρά το κεφάλι.

“Κι εγώ”, είπε. “Κι εγώ το ίδιο!”

“Αλήθεια;” της έρριξε μια γρήγορη, ερωτηματική ματιά. “Σαν τι προγράμματα κάνεις εσύ;”

Η Μέλπω βολεύτηκε καλύτερα στην θέση της, τράβηξε το σάλι γύρω στις πλάτες της, άπλωσε τα πόδια της στον ήλιο. Είχε να αναγγείλει στην αδερφή της ένα τόσο ωραίο σχέδιο! Ωραίο, δίκαιο και απλό.

“Μόλις γυρίσω στην Πάτρα” είπε και τα μάτια της έλαμπαν από ευχαρίστηση, “το πρώτο που θα κάνω αφού με αξίωσε ο Θεός να ζήσω, είναι να γράψω του Κίμωνα ό,τι έχω κληρονομήσει από τον πατέρα μας. Το μερίδιό μου στο σπίτι, και ό,τι άλλο ήρθε με την προίκα μου, ασημικά, κοσμήματα, έπιπλα, όλα θα τα καταγράψω λεπτομερώς γιατί αυτά πρέπει να πάνε στον Κίμωνα και στα παιδιά του -δεν εννοώ τη Φρόσω, εκείνη έχει από τον παππού της- εννοώ το Γιωργάκη και όσα άλλα θα κάνει ο Κίμων με την Καλλιόπη, γιατί δεν θα μείνουν με ένα μόνο, αλλά ήταν μεγάλο ευτύχημα ότι το πρώτο τους ήταν αγόρι, γιατί αν αρχίσεις με κορίτσια δεν ξέρεις ποτέ πού θα καταλήξεις, και μπορεί να γίνεις σαν τους Πρέκα – τους θυμάσαι τους Πρέκα πώς έρχονταν στην εκκλησία δυο-δυο; Εμπρός το ζεύγος, πίσω οι πρώτες τους δίδυμες, η Μαρία με την Δέσποινα, πάρα πίσω οι δεύτερες δίδυμες, η Ελένη με τη Φόνη, ακόμα πάρα πίσω οι τρίτες δίδυμες, η Ήρα με τη Ρέα, και τελευταίος εκείνος ο δύστυχος ο Λάμπης!”

Τα γέλια την έπνιξαν και κατακοκκίνισε.

“Έξι γέννες για να πετύχουν το αγόρι!” σπαρτάρησε.

“Το οποίο απεδείχθη ένας μπούφος και μισός”, σχολίασε η Άννα και πρόσθεσε παρατηρώντας το κατακόκκινο πρόσωπο της αδερφής της. “Μη γελάς έτσι, θα πάθεις τίποτα.”

“Φταίει ο κορσές μου”, κατάφερε να πει εκείνη καθώς ξεκαρδιζόταν. “Τον παραέσφιξα σήμερα.”

Η Άννα περιεργάστηκε μια στιγμή τα χοντρά μάγουλα της Μέλπως, που τρεμούλιαζαν από τα γέλια, ενωμένα με το διπλό πιγούνι που είχε αποκτήσει, και το βουναλάκι της κοιλιάς της. Πάντα ήταν παχουλή η Μέλπω αλλά τώρα, με τον υπερσιτισμό, είχε γίνει απότομα παχιά, πολύ παχιά.

“Παραχόντρυνε”, σκέφτηκε η Άννα με αποδοκιμασία.

Από τα νιάτα τους η Άννα -αθεράπευτα αχαμνή- είχε βρει τον τρόπο να μετατρέπει τη ζήλια για τους πολύ περισσότερους θαυμαστάς της αφράτης αδερφής της, σε περηφάνια. “Εγώ είμαι Άρτεμις” σκεφτόταν με πείσμα, “δεν είμαι χανουμάκι. Άρτεμις είμαι!” Μ’ αυτή την ραδινή² εικόνα του εαυτού της είχε ζήσει επιτυχώς και αυτήν εξακολουθούσε να κρατά ψηλά στο νου της, σαν λάβαρο.

Αλλά δεν μπορούσε όλος ο κόσμος να στέκει στο ίδιο ύψος. Ούτε μοναχά στο πάχος

¹ ανύπαντρες γυναίκες (από τη γαλλ. λ. Demoiselle)

² λεπτή και ευλύγιστη

μειονεκτούσε η Μέλω απέναντί της. Πολύ σημαντικότερη ήταν η φυρομυαλιά³ της.

Την ένιωθε τώρα έτοιμη να κάνει πάλι μια κουταμάρα και μάζεψε τις δυνάμεις της για να επέμβει.

“Τι αυτούς τους καταλόγους που έλεγες...” είπε ξαναφέροντας το θέμα εκεί που την ενδιέφερε.

Η Μέλω είχε ήδη ξεχάσει για ποιους καταλόγους μιλούσαν και την Άννα την πλημμύρισε πάλι εκείνο το γνώριμο αίσθημα – μισό εκνευρισμός και μισό προστατευτική διάθεση για την καημένη τη Μέλω, που είχε καλή καρδιά αλλά υστερούσε από εξυπνάδα.

“Για αυτά που θα γράψεις του Κίμωνος”, της θύμισε. “Τώρα δα δεν μου έλεγες πως θα του τα γράψεις όλα λεπτομερώς; Ε, λοιπόν πρέπει να ξέρεις πως δεν χρειάζεται να κάμεις τόσο κόπο και να τα καταγράψεις ένα ένα. Θυμάσαι πώς ήταν γραμμένη η διαθήκη του μακαρίτη του Παπά; Έτσι να κάμεις κι εσύ. Πέντε λόγια είναι αρκετά. “Καθιστώ γενικό κληρονόμο όλης της περιουσίας μου, κινητής και ακινήτου, τον μοναδικό ανιψιό μου Κίμωνα.” Αυτό αρκεί.”

Με δυσφορία είδε την αδερφή της να κουνά πέρα δώθε το κεφάλι και να σφίγγει τα χείλη της. Την ήξερε αυτή την έκφραση, μυριάδες φορές την είχε δει, από τότε που η Μέλω παιδάκι μικρό έσειε πέρα δώθε τις όμορφες μπούκλες της για να υπογραμμίσει κάποια άρνησή της. Οι φόβοι της Άννας επιβεβαιώνονταν. Δεν ανησυχούσε για την έκβαση – πάντα με πείσματα άρχιζε η Μέλω και πάντα κατέληγε να υποταχθεί. Αλλά ήταν ένας μελάς να την πείθεις κάθε φορά.

[...]

Αθήνα, Εστία, 2007

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α1. Να κατονομάσετε τα πρόσωπα, τα οποία συνομιλούν στο κείμενο (4 μονάδες) και να προσδιορίσετε τη σχέση με την οποία συνδέονται. (4 μονάδες)

α2. Να αναφέρετε την πόλη, από όπου κατάγονται τα δυο βασικά πρόσωπα της ιστορίας. (5 μονάδες)

α3. Να εντοπίσετε και να γράψετε ένα (1) στοιχείο εξωτερικής εμφάνισης, καθώς και ένα (1) στοιχείο χαρακτήρα, ως προς τα οποία διαφοροποιούνται τα δυο αυτά βασικά πρόσωπα. (12 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

β

β1. «..γιατί αν αρχίσεις με κορίτσια... ένας μπούφος και μισός,...»:Να αναπτύξετε με δικά σας λόγια σε μια παράγραφο το παραπάνω απόσπασμα. (10 μονάδες)

β2. Να επισημάνετε το κοινωνικό στερεότυπο, το οποίο αναφέρεται στο ίδιο απόσπασμα. (5 μονάδες). Να εκθέσετε τη δική σας άποψη σχετικά με αυτό το στερεότυπο. (10 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

³ Φυρόμυαλος αποκαλείται αυτός που διαθέτει μειωμένες πνευματικές ικανότητες.